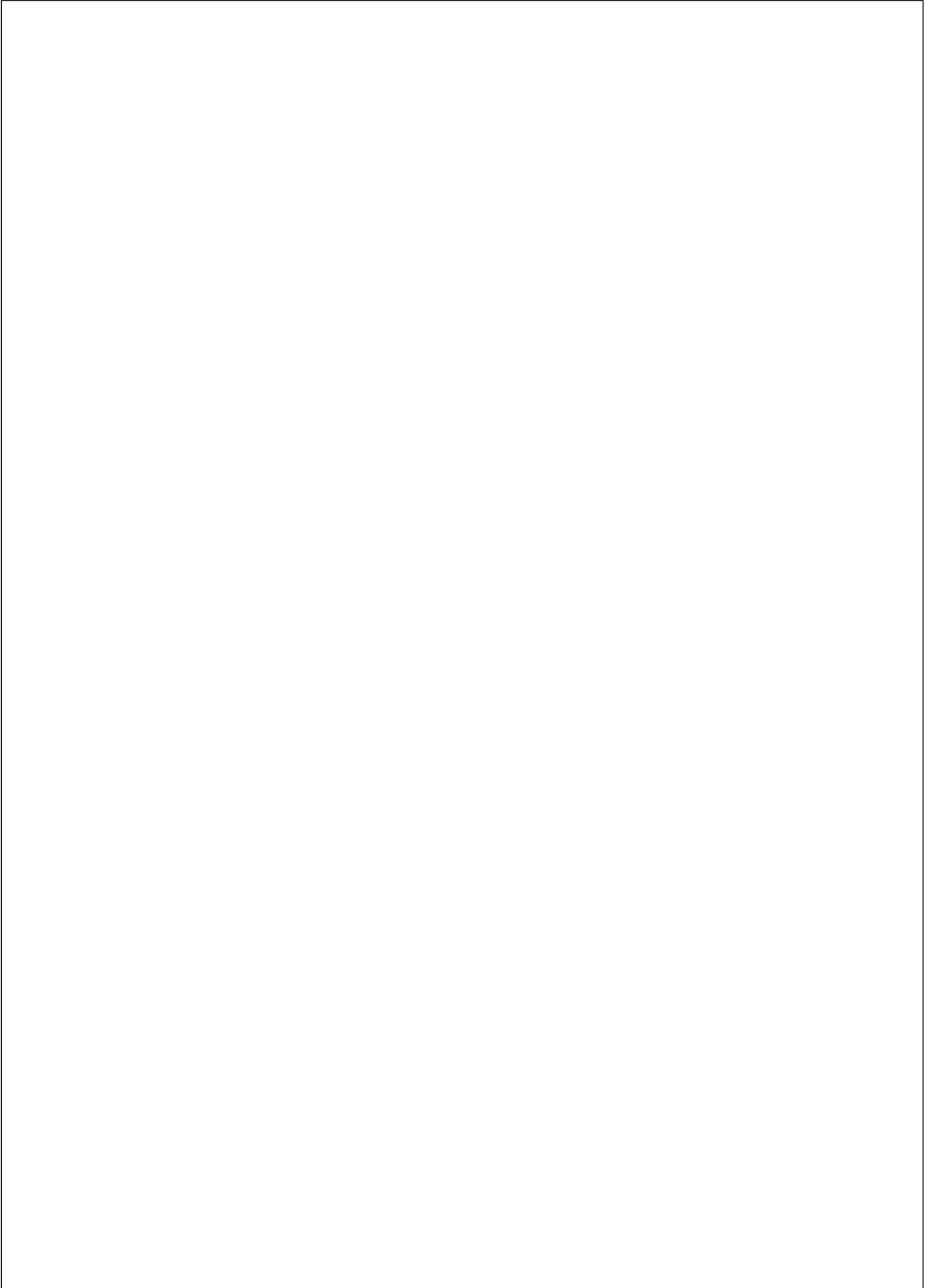

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/173266,Andrzej-Gwiazda-uhonorowany-nagroda-Zeby-Polska-byla-Polska-Fundacji-Jana-Pietrz.html>
28.02.2026, 08:20

Andrzej Gwiazda uhonorowany nagrodą „Żeby Polska była Polską” Fundacji Jana Pietrzaka

06.11.2022

6 listopada 2022 r. podczas koncertu w Warszawskim Domu Technika już po raz dziesiąty wręczone zostały nagrody „Żeby Polska była Polską”. Towarzystwo Patriotyczne – Fundacja Jana Pietrzaka, satyryka i publicysty, piosenkarza, autora tekstu i wykonawcy słynnej pieśni „Żeby Polska była Polską” – honoruje w ten sposób osoby, które szczególnie przyczyniły się do tego, że żyjemy w wolnej Polsce.

Jednym z tegorocznych laureatów nagrody został Andrzej Gwiazda – działacz opozycji antykomunistycznej w PRL, współtwórca Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża i NSZZ „Solidarność”, w latach 2007–2011 członek Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej. Jak napisano w uzasadnieniu wyróżnienia, Andrzej Gwiazda otrzymał je „za mądrość i odwagę podczas historycznych wydarzeń Sierpnia 1980 roku, zmieniających losy Polski, za niezłomną postawę w dążeniu do pełnej niepodległości”.

Laudację na cześć laureata wygłosił prezes IPN dr Karol Nawrocki, który powiedział:

– Jego postać jest dziś częścią historycznej pamięci o ostatnim półwieczu Polski. Andrzej Gwiazda ma dziś swoje miejsce w niezliczonych opracowaniach, biogramach, książkach i podręcznikach. Pan Andrzej Gwiazda jest częścią narodowej pamięci.

Prezes IPN przypomniał biografię laureata, akcentując w sposób osobisty niektóre epizody, jak wojenne dzieciństwo i wywózkę całej rodziny do Kazachstanu, gdzie mimo ciężkich warunków Andrzej Gwiazda pokochał przyrodę i górskie wędrowki, czy osiedlenie się po powrocie do Ojczyzny w Gdańsku, gdzie państwo Joanna i Andrzej Gwiazdowie mieszkają do dziś „w mieszkaniu po inteligencku zastawionym aż po sufit książkami, tonącym w kłębach papierosowego dymu, które było świadkiem niezliczonych spotkań opozycjonistów, ale też esbeckich rewizji”. Podkreślił, że obchodzące w tym roku 60. rocznicę ślubu małżeństwo państwa Gwiazdów „do dziś stanowi jedną z najbardziej oryginalnych i niezwykłych par polskiego życia publicznego. Byli razem przy zakładaniu Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża, redagowaniu »Robotnika Wybrzeża«, w strajkach sierpniowych, w tworzeniu i redagowaniu czasopisma »Poza Układem« (...) razem pozostawali konsekwentnie krytyczni wobec systemu komunistycznego, ale także krytyczni wobec establishmentu i źle pojętej jedynomyślności”.

– Czujemy się dziś zaszczytzeni, mogąc uhonorować Andrzeja Gwiazdę, człowieka wrażliwego, zawsze wolnego duchem, nagrodą „Żeby Polska była Polską”. A ja powiem więcej: żeby Polska była Polską, Andrzej Gwiazda powinien żyć 200 lat, a jeśli z jakichś nieznanych przyczyn jest to niemożliwe, to my wszyscy musimy zadbać o to, aby pamięć o nim trwała co najmniej tysiąc – podsumował dr Nawrocki.

► [Biogram Andrzeja Gwiazdy na portalu IPN „Krzyż Wolności i Solidarności”](#)

► [Biogram Andrzeja Gwiazdy na portalu IPN „Wolne Związki Zawodowe 1978-80”](#)

Nagrodę „Żeby Polska była Polską” odebrali także:

- prof. Wojciech Roszkowski – historyk i ekonomista, pisarz, jeden z najwybitniejszych polskich humanistów. Redaktor i współautor *Słownika biograficznego Europy Środkowo-Wschodniej XX wieku*, który wydany został także w USA. Autor kilkudziesięciu książek, m.in. *Najnowszej historii Polski* (opublikowanej najpierw w podziemiu pod pseudonimem Andrzej Albert). Ostatnie jego publikacje to: *Roztrzaskane lustro. Upadek cywilizacji zachodniej* (2019), *Historia chrześcijaństwa. Świętości, upadki i nawrócenia* (2021), *Komunizm światowy. Od teorii do zbrodni* (2022), pierwszy podręcznik do przedmiotu historia i teraźniejszość. Dla Instytutu Pamięci Narodowej przygotował i wygłosił [cykl wykładów „Cywilizacja zachodnia a sprawy polskie”](#).

Laudację na cześć prof. Roszkowskiego wygłosił prof. Andrzej Nowak.

- Paweł Stanisław Woldan – scenarzysta i reżyser, dokumentalista. Zrealizował ok. 100 filmów dokumentalnych, m.in. o polskich pisarzach – Jerzym Andrzejewskim, Adamie Zagajewskim, Janie Józefie Szczepańskim, Kornelu Filipowiczu, Marku Nowakowskim czy Włodzimierzu Odojewskim; o Ojcu Świętym Janie Pawle II, prymasie Stefanie Wyszyńskim, prymasie Auguście Hlondzie, ks. Jerzym Popiełuszcze, Karolinie Lanckorońskiej, spektakle teatralne TV: „Zdrada”, „Alek”, „Góra Góry”, „Złodziej w sutannie”, „Prymas w Komańczy”.

Laudację wygłosił prof. Jan Żaryn.

- Arkadiusz Mularczyk – prawnik, samorządowiec i polityk, poseł na Sejm RP, wiceprzewodniczący Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy w Strasburgu. Przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. oszacowania wysokości odszkodowań należnych Polsce od Niemiec za szkody wyrządzone w trakcie II wojny światowej. Pełni także funkcję Przewodniczącego Rady Instytutu Strat Wojennych im. Jana Karskiego.

Laudację wygłosił Michał Karnowski.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Nagroda